

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 8., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uitojivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 3-00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Cesar se je vrnil na Dunaj.

ISL 7. Cesar je danes ob 1.30 pop. odpotoval na Dunaj. Na kolodvoru so pozdravili cesarja načelniki oblastni.

DUNAJ 7. Cesar je s posebnim dvornim vlakom dospel iz ISla semkaj in se je podal v Schönbrunn.

TURČIJA.

CARIGRAD 7. Glasom brzogovnega poročila iz Damaska je prišlo včeraj do prvega spopada med četami in 50 mož močno četo Druzov. 20 Druzov je bilo ubitih, ostali so bili pa vjeti. Na turški strani je bilo ranjenih 8 vojakov.

Belgija.

BRUSELJ 7. Senator Berrier je imenovan ministrom za notranje stvari, poslanec Broguapille pa prometnim ministrom.

Povodnji na Moravskem in v Šleziji.

BRNO 7. V sled povodnji se je do danes zjutraj podrla v Kunovici pri Ogrskem Hradišču vsaj 100 hiš. Utonilo je brčkone tudi nekoliko ljudi, kar se pa ni moglo ugotoviti do sedaj. Železniški progi Kunovic-Ogra — Železniški promet Kunovic-Ostra in Kunovic-Ogrsko Hradišče sta poplavljeni. Promet utegne počivati tri dni. V Ogr. Ostri se je zrušilo 14 hiš. — Ogrski Brod je še vedno v nevarnosti in so v nevarnosti tudi ljudje, ker ni možno dospeti do tjakaj z železnico. Na severni železnici je ustavljen promet na progi Zlin-Visovic. — Doslej ni opaziti, da bi voda upadala.

BRNO 7. Glasom nadaljnjih vesti je začela voda pri Ogr. Brodu upadati, napravila je pa mnogo škode. V Ogr. Brodu se je podrla 18 hiš, 20 ali 25 jih je zelo poškodovanih. V Anjezdu se je zrušilo 14, v Polični 19 hiš. Brumoru je utonil neki finančni paznik. V Kunovici pogrešajo enega orožnika. V Kromerškem okraju sta poplavljeni občini Zarkovic in Kielovic. Ljudje so v nevarnosti in zrušilo se je že več hiš. Oblastni so zaprosile vojaško pomoč.

K nedeljskim dogodkom.

Naš župan.

Mi smo dosedaj našega župana dr. Valerio spoštovali kakor poštenjaka in pametnega moža. Ali po vsem tem, kar se je zgodilo v nedeljo, se moramo res vprašati: Ali imamo opraviti z možem, ki naj bi do stoje zastopal naše mesto, ali z marioneto? Da župan dr. Valerio ni šel prostovoljno minulo nedeljo na ulico, ampak prisiljen, znamo, a ravno zato moramo tembolj vprašati: Kako se more mož, ki naj bi zastopal našo občino, ponizati tako daleč, da gre na ulico reševati italijanstvo, o katerem zna najbolje, da ni bilo po nikomur ugroženo. Pravijo sicer, da je bil na ulici zato, da bi uplaval pomirjevalno na ljudstvo. Ali zato mu res ni bilo treba iti na ulico. Dosti bi bilo, da je namignil svojim pristajšem, naj ne hujskajo ljudstva po shodih in časopisju.

A v čem je obstajalo to pomirjevalno delo županovo? Morda v tem, da se je pustil nositi na rokah od nahujskane drhali? Morda v tem, da je klical po tržaških ulicah: „Evviva Trieste italiana“, ali v tem, da je klical svojim kulturnim vandalom: „Coraggio fioi“. Tisti „Evviva Trieste italiana“ in „Coraggio fioi“ iz ust prvega meščana je uplaval gotovo zelo pomirjevalno...

Mi smo samo radovedni, kaj bi se zgodilo, ko bi zakrivil kaj podobnega — kak slovenski župan!

Prvo nagrado za lažnike

dobe gotovo tržaški lahonski novinarji. Tako nesramno lagati in pljuvati resnici v obraz, kakor znajo ti tržaški židovčiči, ne zna noben drugi — revolver-žurnalst. Sramujejo se ne, ker srama ne poznajo; vesti pa nimajo, ker so židovski novinarji menda brez vesti! Človek, ki je videl nedeljske demonstracije, a je potem čital lahonska poročila in ki ima le trohico poštenja v sebi, mora strmeti nad to laško-židovsko nesramnostjo! Sreča je pa, da ljudje vidijo in spoznavajo vedno bolj to rokovernjaško novinstvo in mu ne verujejo, izvzemši običajne „babe“ s stare Rene!

Sploh se tržaško židovstvo vede skrajno izziivalno nasproti nam Slovanom. Opazili smo več židov, ki so hodili v prvih vrstah demonstrantov in jih nekatere tudi poznamo po imenu.

Pazijo naj ti krivonosi, da jim ne pride črni petek, predno bi si oni mislili.

VRATISLAVA 7. V sled neprestanega dežja Odra čim dalje bolj narašča. — V Ratiboru je narasla voda od 4:16 do 5:96 m.

KLADSKO 7. Nisa je narasla včeraj za 1³/₄ m in je prestopila bregove. — Spodnji mestni deli so poplavljeni. Mnogo živine so morali izgnati iz hlevov. Preplavljen je tudi velik del promenade v garnizijskem lazaretu in vse vojaško vežbališče. Prebivalci poplavljenih okrajev zamorejo zapuščati svoje hiše le v čolnih. Na kolodvor, ki je obdan od vode, je možno le po provizoričnem mostu. Tudi pritoki Nise so povzročili velike poplave.

OPAVA 7. Neurejeni del Reke Opa pri Opavi je danes po noči izstopil in preplaval sosedno občino Katerin. Opavski in katerinski gasilci delajo skupaj z opavskimi redarji, da bi obvarovali ugrožene hiše. Na brzogovno prejšnjo dope danes na pomoč ena stotinja pešpolka št. 1, ki se nahaja na vojaških vajah v Galiciji. Dežuje neprestano z malimi presledki.

BRNO 7. Vsi pod Ogr. Ostro ležeči kraji in mesto Göding so v nevarnosti. — Vendar utegne voda jutri zjutraj doseči vrhunec. Pritoki Morave že upadajo.

PREROV 7. V tukajšnjem okraju so vsled povodnji utonile 4 osebe, zrušilo se je 32 hiš. Mnogo hiš je močno poškodovanih. Škode ni možno še preценiti. Voda sedaj upada. V Prerovi je en mestni del ves pod vodo.

BRNO 7. V Kunovici se je vsled povodnji zrušilo 100—120 hiš, nad 50 jih je poškodovanih. Doslej je v teh krajih utonilo 6 oseb.

BRNO 7. V Ogr. Ostri se je zrušilo 50 hiš.

OPAVA 7. Po vsej gorenji Šleziji so velike povodnji. Voda je odnesla mnogo mostov. Voda je začela včeraj upadati.

Szamat Nemethy 7. Vas Jank gori. Vsled velikega požara ni možno gasiti.

Lukešburg 7. Umrli je tukaj pisatelj jezuit p. Aleksander Baumgartner.

Tudi Smolarsovi pomočniki (vsaj nekateri) so pridno sodelovali na nedeljskih demonstracijah in pa oni od bivše „Banca Popolare“! Menda se se hoteli maščevati nad našimi denarnimi zavodi radi praha, ki jih je zadel. Poveretti!

„Piccolo“ in vandalizmi.

Ker hoče „Piccolo“ dokazovati na vsaki način, da so bili njegovi somišljeniki-tolovaji izzvali iz kavarne „Minerva“, konstatiramo še enkrat, da je bil ta vandalski napad dogovorjen in natančno določen. Druhal je prišla po ulici dell'Acque, noseča v triumfu tabli „Trgovsko-obrtna zadruga“ in ono slovenske babice iz ulice S. Francesco. Med tem, ko je del druhal rjovel pod „Tržašk. podpornim in bralnim društvo“: „Anche qua se ščavi!“ — se je drugi del razgovarjal. Eni so silili naprej, drugi so se vstavljali. — Andemo — so rekli eni. — No stemo andar! — so rekli drugi. Zmagali so prvi in vandalizem se je izvršil!

Kar čebrija „Piccolo“ o razobešeni „Edinosti“ in njenem članku, je grda nesramna izmišljotina „Piccolovih“ urednikov, ki se sedaj sramujejo čina, ki so ga ravno oni v prvi vrsti izzvali s svojimi hujskarijami! Nesramnost teh ljudi presega vse meje! Dobro, da jih ljudstvo in oblastva poznajo za to, kar so! Pa dobro je, da se je „Piccolo“ v svoji pokvarjenosti vse v svoji lastni mreži. V svoji številki 10463 trdi namreč, da so njegovi uredniki govorili s stotinami... manifestantov.

Torej?! Ali ni to dragoceno priznanje, ki naj je uvažuje tudi redarstvena oblast, ako jej je res do tega, da eruir razbojnice, ki so demoralizirali izlasti kavarno „Minerva“...!

Laški vandalizem.

Prejeli smo:

Dva priprosta Hrvata-Istrana sta v nedeljo prišla v restavracijo „All' Aurora“, da spijeta vrček piva. Hrvatski pomenkovaje se sta sedela pri mizi. Opazili so ju Vandalii italijanske kulture (bilo je okolo 11. ure predp.). Na enkrat je vdrila stotina te druhal v gostilno; Hrvata sta sedela mirno pri pivi, kramljaje po svoje. Nato pa se je italijansko-tržaška kultura kakor ploha vtila nad nju: v obliki stolic, palic, zausnic in prsti. Tekmovaje so vandali-udrihali po nedolžnih žrtvah, da sta kmalu obležala v krvi — na tleh.

A da bi videli to zbesnelo druhal! — Bili so mladeniči, možje iz „boljših“ družin! Kakor stekli psi so lajali na povsem nedolžna Istrana, ki sta se pregrešila ravno v tem, da sta v javnem lokalni govorila svoj materini jezik.

In glejte: da moža ne bi obležala mrtva, so ju nekateri odnesli na ambulanco. O tem dogodku ne črhne tisti peklenski „Piccolo“, ki je vse meščanstvo podpiral in razdražil na Slovence.

Drugi slučaj! Ko so puljski gostje v sprevedu korakali mimo „ribjega trga“, so se kjožoti in drugi ribiči mrdali našim tako gnusno, da bi se Dante, ko bi jih čul, desetkrat obrnil v grobu od jeze in žalosti. Tudi kamen je bil vržen čez poslopje na ulico. Sami pa so zaprli vrata, da bodo na varnem psovali Slovence. Sramota!

Očividec je pripovedoval, kako je druhal mlečozožne italijanske tržaške kulture prihrumela pred kavarno „Minerva“ na Acquedotto. Kar nabasani so bili s kameni in opekami, s katerimi so razbili ves lokal in kar je bilo v njem. V kavarni je bila gospa Kranjčeva (čuda, da niso ubili tudi njo) in par gostov. Da niso bili samo otročaji, o tem priča štiri kilograme težki kamen, ki je — padši na mizo — razbil marmornato ploščo na dvoje. Tega je vrgla gotovo — močna roka.

Nam se čudno zdi, da ob enaki priliki ostajajo glavne ulice brez straž, posebno okoli Chiozze, Acquedotta in Corsije Stadion, kjer je shajališče tržaških revolucijonarcev, ki se zavoljo lepšega nazivljajo za mazzinijance.

Žandarmerija je bila internirana v vojašnici, mesto, da bi bila patrolirala po omenjenih ulicah.

Se to: Neki vroči internacionalni socialist je bil trdno prepričan, da so bili puljski Hrvatje povabljeni v Trst v namen, da se skupno z „narodnjaki“ vržejo na Italijane. To bi bilo klanje — je rekel; na tisoče bi jih obležalo. Dokazal je pač, kako — naivnih ljudi je še v socialno-demokratskem taboru.

Vsaki pošteno misleči človek pa more le obžalovati, da je velik del laškega meščanstva tako — poživinil...! To je sad hujskarij v „Piccolu“, „Indipendentu“ itd.

V znamenju kulture!

Prejeli smo: Slavno uredništvo! Prosim, da naznanite v svojem cenj. listu še to veliko „junaštvo“ tržaških Italijanov: V nedeljo sem šel jaz s svojo sestro in neko njeno prijateljico — Furlanko, ki ne razume niti besedice slovenski — ki je nosila na rokah 14-mesečno dete, mimo kavarne „Chiozza“, kjer je skočilo na to ubogo ženo kakih 30 Italijanov edino zato, ker je imela belo-modro obleko, češ, da je to — slovenska trikolora in da nosi to obleko v demonstrativen namen. Vstavili so ubogo ženo in jo vprašali, kje je kupila to obleko otroku. Ona je odgovorila da v Korminu in da ona ne ve, če to žali italijanstvo. Zato prosim, naj jej to odpustite. Ali vse to ni nič pomagalo! Junaki kulture so strgali otroku obleko, a njo pretepli do krvi!! Ko je bežala, je priletel od zadaj kakih 30 let star gosposki oblečen človek, ki je vdaril otroka s palico po roki!

Druge aretacije radi nedeljskih vandalizmov.

Razun že aretirane sedmorice je bilo radi nedeljskih vandalskih činov proti slovenskim podjetjem aretiranih še drugih 20 ljudi.

Draginja mesa in nje posledice.

Kljubu temu, da je postala draginja mesa že tako velika, da si ne le delavske, ampak tudi družine nižjih uradnikov ne morejo več privoščati mesa, vendar agrarni protestirajo še vedno proti temu, da bi odprli mejo za živino in meso. Ti ljudje so sploh naravnost nenasični. Domača živina nikakor ne zadošča več za potrebe na mesu in zato je samoobsebi umevno, da bo meso dan za dnevom dražje, dokler ne pride na trg meso od zunaj. Zato ostanejo vsa druga sredstva popolnoma brezvspešna. Navsezadnje je vendar-le res, da tudi mesarji niso vsemu krivi. Ako morajo oni živino drago plačevati, je vendar naravno, da morajo tudi meso drago prodajati. Mesarji bi morda lahko znižali ceno mesa za par vinarjev pri kilogramu, ali to bi le malo pomagalo. Za to našo trditev imamo najlepši dokaz v Beregsaszu na Ogrskem, kjer so vsi mesarji stopili v stavko, zaprli svoje mesnice in položili obrtne liste. Da ljudstvo ne ostane

brez mesa, je odredil župan, da se v dvo-rišču mestne hiše otvorijo občinske mesnice, kjer se prodaja meso po štiri vinarje kilogram ceneje, nego so je prodajali mesarji. Predno je mesto odprlo svoje mesnice, je ponudilo mesarjem, da jim odstopi nakupljeno meso in živino, ako hočejo prodajati po enakih cenah. Mesarji pa so izjavili, da nočejo sekati ceneje, nego preje.

Torej radi štirih vinarjev! Družina torej, ki rabi kilogram mesa na dan, bo trošila na dan cele štiri vinarje manje! Če bodo ti štiri vinarji komu kaj pomagali, res ne vemo. Pa tudi ko bi povsodi mesta prevzela prodajo mesa v lastno režijo, bi vendar tudi ona ne mogla preprečiti vedno rastoče draginje.

Naša trditev, da tudi znižanje vožnje na železnici in znižanje tržnih pristojbin ne bo imelo nikakega upliva na cene, se je že uresničila.

Dosedaj sta se vršila na Dunaju dva sejma za živino, odkar so dovoljene znižane pristojbine in znižane voznine. Ali ne-le, da se dosedaj ni opazilo nikak znižanje cen živine na dunajskem centralnem trgu za živino, ampak še celo podraženje. To podraženje cen živine so opazili posebno občutno na semnju, ki se je vršil minuli ponedeljek dne 5. t. m.

Smo vedno v istem začaranem krogu. Visoke cene mesa so posledica draginje živine, a ta draginja je posledica pomanjkanja živine. In da temu pomanjkanju mesarji ne morejo od pomoči, je vendar več, nego jasno. In ne le to: Cene živine bodo rastle vedno bolj in s tem seveda tudi cene mesa. Dokler so cene živine normalne, prodaja vsak kmet le toliko živine, kolikor je to z ozirom na njegovo gospodarstvo nujno potrebno. Ko so pa cene živine nad normalo, gleda kmet, da proda kolikor mu je največ možno. Posledica temu je, da je že danes stanje živine v mnogih hlevih decimirano. Res je sicer, da si je s tem opomogel marsikak kmet v živinorejskih krajih; ipak je draginja živine, osobito srednjemu in malemu kmetovalcu, v pogubo. Ker je živina draga, je pač mnogo hlevov decimiranih; ne vidimo pa nikjer ekvivalenta, ki bi naj nadomeščal prodano živino. Za živino, ki je kmet ne misli prodati, ponuja prekupec ceno, ki je — po mnenju kmeta — mnogo višja, nego je dejanska vrednost živine. Kmet se polakomni denarja in proda živino. Ko bi ga vprašali par mesecev pozneje, kje je denar, bi nam dotičnik brčkone v večini slučajev niti sam ne vedel povedati. Živine ni več, ali tudi denar je izpuhtel. To mora konečno privedi do katastrofe. Agrarna politika mora poleg tega, da uničuje vse druge stanove, konečno donesti pogubo tudi kmetkemu stanu samemu!

Slavnosti na Cetinju.

V nedeljo ob 10. uri dop. se je vršila potem velika gratulacija novemu kralju in kraljici. V ta namen se je zbrala vsa skupščina, vlada, zastopništvo duhovništva vseh veroizpovedanj v Crni gori, dalje obilo gostov iz domače države in iz tujih držav ter mnogoštevilni zastopniki listov v dvorani nove kraljevske vlade (parlament). Od gospodarjeve doma do nove palače je tvorila zopet vojska špalir, za vojsko pa so stale trume radovednih domačinov in tujcev. Točno ob 10. uri prišel je z vsem visokim dvorom kralj. Topiči so zopet pokali, vojaške fanfare in zvoki himne, ki jo je igrala vojaška godba in sijaj dvora so zopet napravile na ljudstvo velikanski utis, da je kričalo in klicalo tako, kakor da niso več pri pameti. Pa tudi visoki gostje, zbrani v palači so pozdravili prihajajoč dvor s klici: „Živio kralj!“

Potem ko je dvor zavzel prostor, pričele so gratulacije, pri katerih so najprej govorili: predsednik narodne skupščine, Djukanović, ministri predsednik dr. To-manović, srbski metropolit mnogogorski, katoliški nadškof iz Bara ter muftija (načelnik muslimanskih duhovnikov) iz Črne gore. Govor poslednjega je bil posebno lep. — Muftija je med drugim povdarjal, da moha-medanci ne uživajo v nobeni drugi kristjanski državi takih svobod, kakor ravno v Črni gori. (?) Ko so čestitke končale, zahvalil se je kralj vsem. Prečital je tozadevni svoj kraljevski reskript, v katerem se najprej zahvaljuje narodu za hrabrost in zvestost, ter se o tej priliki spominja onih sinov domovine, ki so s svojim delom tudi pripomogli k današnjemu slavju, ki pa jih že zemlja krije. Zaključil je: Slava!, čemur se gostje trikrat odzovejo. Nato zahvaljuje velikega pomočnika in prijatelja Črne gore, bratsko državo rusko, ter milega zeta, kralja velike Italije. Reskript omilja še ugled države in pa prijateljsko razmerje iste do

vseh ostalih držav. Ko je prečital reskript do konca, je končal z besedami: Gospodje, 50 let dela izoralo mi je brazde na licu in čelu ali vidite, da moje srce brazde nima! Nato se je kralj z dvorom oddaljil.

Za popoldan in zvečer je bilo na programu „narodno veselje“. Pri malenkostnih zahtevkih, ki jih imajo Črnogorci in pa pri še malenkostnejših sredstvih, ki so jim na razpolago, je razumljivo, da se je vrtilo vse to narodno veselje v najprostejših oblikah.

Po ulicah so svirale godbe, ob 5. uri pop. je priredilo srbsko glasbeno društvo iz Belegagrada koncert v novem parlamentu (pa ne tak, kakor se včasih prireja avstrijskem parlamentu!). Peli so srbske narodne pesmi iz Makedonije in Stare Srbije, harmonizirane od St. Mokranjca (znane tudi Slovincem ker so nekatere izšle kot publikacije „Glasb. Matice“ v Ljubljani) ter 2 slovenski narodni pesmi. O tem koncertu ne mislim pisati kritike. Pač pa rečem, da omenjeno glasbeno društvo razpolaga s takim in tako številnim materijalom, da našo slovensko Matico iz Ljubljane brez dvoma doseže, če ne celo prekaša! In če je slovenski narod lahko ponosen na mojstra Hubada, mora se reči, da so Srbi lahko še bolj ponosni na mojstra Mokranjca, artistskega ravnatelja in zborovodja „Glasbenega društva“ iz Belegagrada.

Zvečer je bilo mesto bajno razsvetljeno. Naravnost čarobno pa je bilo videti kresove vrh gora. — Cetinje leže v dolini kakor v kotlu, ob danem krog in krog po vencu visokih gor. In v vseh teh gorah so goreli velikanski kresovi, katerih nekateri so tvorili posamezne oblike: H. I. (Nikola I) ali 50 (petdesetletnica) ali M. (Milena) itd. — Nad vsemi pa je kraljeval stari sivi Lovčen, ki je bil poleg sina mu Krstca tako razsvetljen, da je bila tisto noč svetla cela Boka kotorska!

V gledališču se je pred povabljenimi gosti, med katerimi so bili tudi kralj, kraljica z družino ter svojimi gosti igrala igra kneza Nikole: „Balkanska carica“.

V prestolonaslednikovi palači pa se je vršila za druge povabljene goste „Garden-party“, katere se je vdeležilo kakih 130—140 oseb.

Pogostitev na tej prireditvi ne bi hotel trditi, da je bila ravno kraljevska. Pričelo se je z uverturo, za katero mora imeti človek pač poseben ukus.

Pustili so namreč goste ob sviranju muzike čakati dobre 2 uri. Zatem so goste pogostili — s krasnimi umetelnimi ognji. Svigalo je in pokalo, da je spominjalo na one čase, ko so cetinjske gore odmevale pokov iz pušk drznih Turkov in hrabrih Črnogorcev. — Ob polnoči je sledil kralj sprejel goste — v četrturi avdienci.

Predno končam popis dogodkov tega dne, bodi mi dovoljeno povrniti se k novemu parlamentu.

Je to namreč nova enonadstopenjska stavba, ki je morda največja in sedaj med najlepšimi hišami na Cetinju. Omenjam jo znova zato, ker je ta palača po velikem delu delo slovenskega uma in slovenskih rok. Na tem delu je namreč delalo poleg mnogih Italijanov iz kraljestva, ki so opravljali manj važna dela, tudi šestdeset slovenskih zidarjev kamnosekov in mizarjev iz tržaške okolice. In ravno tem slovenskim delavcem so bila zaupana najtežavnejše in glavna dela. Nova palača je vsa iz cementa in le deloma s kamnjenimi, glavne stopnice so vse pokrite z mramornatimi ploščami. — Poleg tega so naši delavci predelali gospodarjev dom in prestolonaslednikovo palačo. Zidarska dela je vodil gosp. Ivan Gropajc iz Sv. Ivana pri Trstu, mizarska dela in stavljenje parketov pa je vodil g. Josip Čok iz Lonjerja pri Trstu.

Tega dne je vsprejel kralj v posebni avdienci zastopnike slovenskega tiska, (med temi tudi Vašega poročevalca, ki je bil edini zastopnik slovenskega tiska). Kralj na avdijenci ni povedal posebnega. Le nekemu dopisniku iz Zagreba je rekel: Pozdravite mi Zagreb, to središče hrvatske in srbske kulture. Govoril je o Cetinju in slavnostih ter o novi vojaški uniformi, pri tem pa povdarjal, da on ne misli nikdar odložiti svoje lepe narodne noše, katero najbolj ljubi. Povdarjal je, da je Črna Gora slovenska država ter hoče kot taka vedno podpirati vsakojaka slov. stremjenja.

(Pride še).

V nemškem taboru poka.

Ta mesec bi se bil imel vršiti v Celovcu strankarski shod nemške narodne Zveze. Minuli tork pa se je na Dunaju sestal odbor zveze, da bi določil končni program shoda. Gospodje so se pa med seboj skregali in — shoda ne bo! Kot razlog se navaja, da bi se shoda ne mogli vdeležiti deželni poslanci, ker začnejo dne 20. t. m. zborovati deželni zbori.

Ali ta izgovor je prazen, ter priznavajo celo nemški listi, da shoda ne bo radi nasprotstev, ki vladajo v nemško-narodnem taboru.

Nasprotstva med alpskimi in sudetskimi

Nemci so tako velika, da je pač nemogoče, da bi ostali ti ljudje skupaj, kakor hitro bi bilo treba preiti z negacijo k pozitivnemu delu. Ta nasprotstva so toliko gospodarske, kolikor politične narave. Dočim zahtevajo sudetski Nemci razdelitev Češke po narodnostih, so alpski Nemci odločno proti temu. Oni zahtevajo, da se ima popolniti mesto nemškega ministra-rojaka, ti so proti temu itd.

Tem poročilom o razdoru v nemškem taboru pa prihajajo nasproti poročila, da je enotni češki klub gotova stvar. — Na eni strani torej razsulo, na drugi konsolidacija, kar mora navdati slehernega Slovana z iskrenim zadoščenjem. Tega zadoščenja ne more motiti niti tolažba Nemcev, da opozicija nemških radikalcev, ki so začeli frondirati proti Bienenrthu, nikakor ne zavzame takih oblik, da bi imeli od tega Slovani kak dobiček. Nemci so pač edini v negaciji, a drugače se ne morejo zediniti niti glede vprašanja, ali naj se popolni mesto enega ministra ali ne! Da s takimi ljudmi Bienenrth ne bi mogel več dolgo tirati naprej, je vendar več ko jasno.

Zato smemo opravičeno pričakovati, da novo nastale razmere v nemškem in češkem taboru ne ostanejo brez ugodnih posledic na razvoj notranjepolitiških prilik.

Kranjski klerikalci in Hribar.

Deželni glavar Šuklje se je mudil te dni na Dunaju, da bi požuril pri vladi, potrdilo novega štatuta, ki ga je sprejel kranjski deželni zbor v zadnjem zasedanju.

Napram nekemu časnikarju se je Šuklje izrazil: „Ako se bodo volitve vršile po starem štatutu, se naša stranka ne bo vdeležila. V tem slučaju bi šla v boj stara večina mestnega sveta, ki bi se vrnila v prilično nespremenjeni moči. Drugače bi se razvil položaj, ako bi do volitev dobili novi štatut cesarjevo sankcijo. V tem slučaju bi se S. L. S. živahno udeleževala volilnega boja. Vlada odlašala za sedaj še z razpisom volitev, ker more vsled dogodkov zadnjega časa računati z razpoloženjem, ki vlada med ljudstvom. Kranjski deželni zbor utegne biti sklican za dne 11. oktobra.“

A dosedaj še ni potrjen štatut za ljubljanski mestni svet, ki ga je sklenil deželni zbor. Vlada zahteva pred potrditvijo razne postranske spremembe na načrtu, ki ga je sprejel deželni zbor. Ako bi bila dana deželnemu zboru možnost, da bi izvršil v razmeroma kratkem času zahtevane spremembe in bi bil štatut sankcioniran, bi bilo mogoče, da bi se vršile volitve že po novem štatutu. V tem slučaju bi izgedel mestni svet po priliki tako le: 16—18 klerikalcev, 17—22 liberalcev, 4—5 Nemcev in 3—5 socijalnih demokratov. Posledica temu bi bila, da bi mogel biti izvoljen županom le kompromisni kandidat.

S. L. S. bo vsekako storila vse mogoče, da izvrši na štatutu pravočasno vse zahtevane spremembe.

Po gori omenjeni izjavi deželnega glavarja Šukljeta je postalo pač tudi za onega, ki je bil dosedaj še v dvomu o tem, popolnoma jasno, da je imela pri Hribarjevi nepotrditvi vmes svoje prste — klerikalna stranka. Tu ni nikakega dvoma več: Klerikalni stranki se je šlo za to, da uniči narodno-napredno stranko, ki je bila zbog nepotrditve spravljena res v veliko zadrego. Ako bi se bila stranka udala in bi bila pustila Hribarja na cedilu, bila bi s tem izvršila harakiri na sami sebi, ali ker se ni udala, ima sedaj nad seboj Damoklejev meč novega mestnega štatuta, ki vzame iz rok narodno-napredni stranki tudi še zadnjo njeno postojanko. Klerikalcem je treba priznati, da se je ta njih načrt izborna posrečil, ker, ako ne pridejo posebni notranje-politiški dogodki, ki poženejo Bienenrtha, je gotovo, da dosežejo tudi še sankcijo svojega famoznega štatuta, ki ga je imenoval neki dunajski list „konglomerat modernosti in nesmiselnosti“. Zato se že slišajo klerikalci Bienenrthu hvaležne na kak drug način, po oni znani: „Roka roko umije, lice pa obede“. Popolnoma pa pozabljajo slovenski klerikalci, da tudi v političnih borbah niso dovoljena vsa sredstva. To pa se mora končno bridko maščevati na njih samih.

Hrvatska kriza.

Stališče bana Tomašića. — Priprave za volitve.

Zagreb, 6. 9. 1910.

—C— Uradne „Narodne Novine“ so bile priobčile uvodnik pod naslovom „Banovo stališče“. Ta članek je bil inspiriran od bana Tomašića samega in ne prinaša nič novega, ampak ponavlja le isto, kar so „Narodne Novine“ že pisale zadnja dva dneva. Važen se nam zdi edino ta-le odstavek:

„To ne more biti, da bi bili v guvermentalni stranki dve struji“.

Ban Tomašić hoče torej, da bodi nova stranka popolnoma edinstvena! No, samostalni srbski klub pa je pripravljen le za koalicio z bodočo novo stranko. Vspricho tega dejstva izgleda torej, kakor da bi se banu Tomašiću zahotelo novega „incidensa“; ali pa ni na vsemu temu nič drugega,

nego da zadržuje koalicio v — mlatenju prazne slame, da se more on — ban — med tem čim bolje pripravljati za volitve.

Kakor javlja „Pokret“, bo nova stranka prirodna, to je, narodna tvorba, ki poda narodu garancije proti preseznanjem eksekutive, ki je vse preveč odvisna od nenarodnih vplivov.

Vse stranke držijo v Zagrebu volilne sestanke. Sodeči po pripravah in mnogoštevilnih kandidaturah se bo bil velik volilni boj. Osebito pada v oči veliko število postavljenih kandidatur. Koalicio je postavila dosedaj 83 kandidatur; Milinovci 44; kmečka stranka 30, radikalni Srbi 20. Tomašić postavi baje 70 kandidatur; seveda to v slučaju, da pogajanja s koalicio ne vspejo.

Doslej pa niso še proglasili kandidatur franko-furtimaši in socijalni demokratje. — Potemtakem bi za zdaj kandidiralo v 88 volilnih okrajih 297 kandidatov. Na vsak volilni okraj bi padle torej 4 kandidature. Misli se, da franko-furtimaši postavijo oficijelno 50 kandidatov, a socijalni demokratje 20. Letošnje volitve bodo torej jako zanimave. Tudi ban Tomašić kaj pridno išče okraje za svoje kandidate. V nekaterih okrajih se že agitira za njegove izvoljenje. —

Turčija.

Insultiranje italijanskega poslanika.

„Berliner Tagblatt“ poroča iz Carigrada. Ko je minuli ponedeljek ob 9. uri zvečer italijanski poslanik markiz Imperiali s parnim čolnom poslaništva prišel iz Terapije, se je hotel peljati z izvoščkom v Pero. Kočijaž edinega voza, ki je bil tam, pa ni hotel voziti, češ, da je truden. Tudi potem, ko je kavas povedal, s kom ima posla, kočijaž ni hotel voziti, dasi mu je bilo rečeno, da dobi za plačilo, kar zahteva. Okoli poslanika se je kmalu nabrala velika množica ljudi.

Poslanik je zastoj prosil nekega policista za pomoč. Tudi posredovanje nekega mestnega uradnika ni pomagalo nič. Kočijaž se je s kavasom celo sprl. Medtem je začela množica groziti in klicati: „Doli s kristjani!“ Konečno je poslanik vendarle dobil voz in se peljal direktno k ministru zunanjih zadev Rifaat paši, katerega je dal poklicati iz postelje, da se mu pritoži. — Povdarjal je, da je množica in policist znala, kdor je ugrožen Evropejec, ker je kavas to glasno povedal. Poslanik je rekel, da sedaj zna, kaj ima misliti o turškem ljudstvu in da je raddoven, kaj stori vlada. Bati se je, da pride do konflikta.

Domače vesti.

Imenovanje. C. kr. višja deželna sodnija v Trstu je imenovala za svoje okrožje g. dr. Egona Starčeta, odvetniškega kandidata v Trstu, stalnim zapriseženim tolmačem češkega jezika.

Italijanska kolesarska dirka se bo vršila prihodnjo nedeljo med Korminom in Trstom. Nam ni bila dovoljena dirka po Velodromu v Gorici, a Italijanom se dovoljuje dirko, ki bo šla po treh četrtinah po slovenskem ozemlju. Mi nimamo nič proti temu, da se dovoli omenjeno dirko, ker pripuščamo vsakemu svobodo gibanja. Vendar pa opozarjamo slavno vlado na razburjenje, ki je vsled hujkanja Italijanov zavladalo med našim ljudstvom. Zato se je opravičeno bati, da ne prinese noben italijanski kolesar zdravih kosti v Trst.

Na c. kr. pripravnici srednjih šol v Trstu (ul. S. Francesco 25. II. nadstropje) se bo vršilo vpisovanje za šolsko leto 1910/11 sledeče dni:

V četrtek dne 15. septembra od 9—12. ure dop. za 1. letnik.

Učenci, ki vstopijo v 1. letnik, imajo priti v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter se pri vpisovanju izkazati:

1) s krstnim listom, 2) s zadnjim šol. spričevalom dobro dovršenega II. ali III. razr. ljudske šole, 3) s spričevalom o cepljenju koz in 4) z izkazom, da so zdravih oči.

V petek dne 16. septembra od 9—12. ure dop. se pa morajo zglasti učenci za II. letnik in prinesiti seboj spričevalo I. letnika.

V drugi letnik se na novo priglašeni učencev ne sprejema; istotako se ne bo oziralo na prepozne prijave za I. ali II. letnik.

Vsak na novo vstopivši učenec ima pri vpisovanju vplačati 1 krono vpisnine in 1 krono prispevka za učila, skupaj 2 kroni, vsak ostali 1 krono prispevka za učila.

Vodstvo.

Ko mene več ne bo... Prva češka zavarovalnica na življenje v Trstu je poslala družbi sv. Cirila in Metoda zopet štiri police štirih rodoljubov, ki so se zavarovali na življenje družbi v korist za svoto 2000 K. Med temi vnetimi rodoljubi je g. Justin Križmančič, trgovec v Trstu ul. Nuova 37. Nadejamo se, da vrli slovenski mož dobi posnemovalcev med slovenskimi trgovskimi tovariši, med slovenskim občinstvom pa dejansko priznanje s pomnoženimi naročili po

geslu: Svoji k svojim! „Prva češka“ si je pridobila za družbo sv. Cirila in Metoda že lepih zaslug. Hvala jej! Hvala poštivalnim rojakom!

Za Ciril Metodov obrambeni sklad so se nadalje priglasili sledeči p. n. gg.: 820. Dr. I. Lokar c. kr. prof. v Novem mestu ob priliki odhodnice po prijateljih (plačal 172 K); 821. Vavken Janko ravnatelj hranilnice v Celju (plačal 200 K); 822. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Senožečah (plačala 200 K); 823. Neimenovani iz Ljubljane (plačal 200 K).

Slovenskim čevljarjem! Pripravljalni odbor za ustanovitev zadruge „Združenih čevljarjev v Trstu“ je svoje delo skoro popolnoma dovršil. Zato pa prosi vse svoje stanovske tovariše, da se udeležijo zadnjega sestanka (pred občnim zborom). Sestanek se bo vršil v nedeljo, dne 11. t. m. ob 3. uri popoldne v dvorani „Trž. podpor. in bral. društva“ v ulici Stadion št. 19. Razpravljalo se bo o predloženih pravilih, o bodočem občnem zboru, odboru in raznih nasvetih. Pripravljalni odbor je naprosil tudi g. Engelmana, da bo poročal o pravih in g. S. Detela o združništvu.

Korak, ki ga nameravajo storiti slovenski čevljarji na gospodarskem polju, je vevlažen za razvoj osamosvojitve Slovencev. Zato je dolžnost vsakega slov. čevljarja, ki se zanima za zboljšanje svojega stanu, da se udeleži tega sestanka.

Tovariši! 400 čevljarjev (mojstrov in vratarjev-čevljarjev) nas je v Trstu. Ako se nas samo polovica organizira, bo ta zadruga izborna vspevala.

Držimo se gesla: Pomagaj si sam, pomore ti Bog!

Za pripravljalni odbor:

Orel Fran, Rebula Fran,

t.č. tajnik, t.č. preds.

C. kr. državna gimnazija. Upisovanje novih učencev se bo vršilo dne 15. t. m. od 9. do 12. ure predpoludne, vsprejemni izpit bo popoldne. — Dne 16. in 17. t. m. od 8. ure naprej se bodo vršili ponavljalni in naknadni izpiti. Dne 17. t. m. od 9. do 12. ure predpol. se imajo prijaviti učenci, ki so že obiskovali zavod. Dne 19. t. m. ob 8. uri zjutraj bo sv. maša z nazivanjem sv. Duha.

Za spomin prihoda puljskih tovarišev je dobil nekdo v prosti luki 3 krome globe.

Dobava za vojno upravo. — Vojna uprava kupi po trgovskih uzorcih za Gradec 300 met. stotov slame za postelje, za Maribor 1200 met. st. slame za steljo, za Celovec 500 met. st. slame za steljo in 50 met. st. slame za postelje, za Beljak 1500 met. st. slame za steljo, za Ljubljano 800 met. st. slame za steljo in 100 met. st. slame za postelje, za Gorico 1700 met. st. slame za steljo in 1500 met. st. slame za postelje in konečno za Pulo 600 met. st. slame za postelje.

Tozadevna ugotovljena razprava (dražba) se vrši dne 10. sept. 1910. pri vojaškem oskrbovališču v Gradcu.

Ponudbe (kolekovane) treba predložiti najkasneje po 9. ure predpoludne pri vojaškem oskrbovalnem skladišču v Gradcu.

Natančneje pogoje se more doznati pri vseh vojaških oskrbovalnih skladiščih intendanture 3. voja.

Gospodinjstva šola v Tomaju na Krasu je edini zavod na Primorskem, ki je namenjen izobrazbi in poduku kmetskega ženstva in ki z uspehom deluje že dve leti v korist istega.

Slovenski posestniki Primorske so kmalu uvideli korist, ki jim lahko donese ta šola, in zbog tega sta bila že prva dva tečaja dobro obiskana. Da je ta zavod za razvoj kmetijstva v deželi velike važnosti, dokazuje tudi dejstvo, da je od vlade in istotako od deželnega zbora v gmotnem oziru dobro podprt.

Začetkom novembra t. l. se otvori tretji tečaj te šole, ki traja 12 mesecev. Gojenke stanujejo v zavodu, ki je pod vodstvom šolskih sester. Pouk je slovenski in brezplačen ter obsega poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora imeti dobra gospodinja. Zlasti se poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (na roko in na stroj), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se isto tako vežbajo v ravnanju z bolniki in bolno živino.

Vsak zaveden slovenski posestnik, ki ima hčer godno za gospodinjstvo šolo, naj jo upiše v ta zavod.

V teku enega leta se gojenka nauči toliko, kolikor potrebuje dobra gospodinja. — Natančne podatke pošiljajo šolske sestre v Tomaju p. Dutovlje.

Vsprejema se deklice, ki so dovršile 16 leto svoje starosti.

Velik ribji lov v našem morju. Ribiči g. Drag. Stareca iz Proseka so ulovili včeraj veliko množino tonov. Upati je, da se jim enak lov še posreči.

Gospodje odborniki in namestniki „Delavskega podp. društva“ se tem potom vabijo, da se je gotovo vdeležijo jako važne odločbe seje ki bodo v petek dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer.

Ljubimska tragedija.

Grozen zavraten umor.

Včeraj v jutro okoli 8. ure, se je bliskoma razširila po Trstu vest, da je bila v neki hiši v ulici Ruggero Manna zaklana neka deklina. Mi smo takoj poslali na lice mesta našega posebnega poročevalca, ki se je potrudil poizvedeti sledeče:

V družini gospoda carinskega revizorja Ivana Sterle, v III. nadstropju hiše št. 11 v ulici Ruggero Manna, je že kakih 7 ali 8 mesecev služila 21-letna Marija Tommasini, doma iz Vivaro v Italiji, a rojena in nastanjena v Trstu. Ni bila pa tam v službi kakor stalna hišna: ona je prihajala v službo zjutraj ob 7. uri in pol in odhajala zvečer okoli 5. ure.

Treba omeniti, da je Ruggero Manna ona ulica, ki gre od ulice Commerciale paralelno z ulico Belvedere in potem za ulico Gaspare Gozzi do nad širino Belvedere. V IV. nadstropju hiše št. 11 stanuje okrajni sodnik g. Comel, in ta gospod je včeraj v jutro, ko se je ravno umival — bila je ura 7 in pol — čul nekako klicanje na pomoč: „aiuto, aiuto!“, a mislil je le, da je morda kdo padel po stopnicah in se ni dalje brigal za to.

Marija Kalijan, služkinja družine gosp. Jakoba Cavagna, ki stanuje v I. nadstropju, je pa še močnejše slišala vpitje in je takoj skočila na stopnice, da vidi, kaj da se je zgodilo. Ko je bila na stopnicah je takoj zagledala na prostoru med prvo in drugo polovico stopnic I. nadstropja ležati žensko truplo.

Stopila je bližje in spoznala Marijo Tommasini, ki je bila vsa krvava in je le še nekoliko hropela.

Prestrašena, je Marija Kalijan začela vpiti, vsled česar so prihiteli na stopnice drugi stanovanjci hiše, katerih eden je šel takoj v tam blizu nahajajočo se zalogo oglja gosp. Brunnerja, da bi od tam telefoniral na zdravniško postajo za pomoč. A odgovorilo se mu je, da ne vedo, kakšno število telefona ima zdravniška postaja. Moral je radi tega v lekarno Ravasini na trg pred kolo-dvorom južne železnice, od koder so takoj telefonirali zdravniški postaji, dočim je eden lekarnarjev sam pohitel na lice mesta.

Prišedši tja, je pa lekarnar takoj spoznal, da ni več nobene pomoči, ker je bila nesrečnica že mrtva.

Zdravnik se zdravniške postaje, dr. Zaccchia, je pa konstatoval, da je bila reva nič manj nego devetkrat zabodena z nožem. Dve rani sta bili smrtonosni ena na desni strani hrbta, a druga malo više, blizu desne rame, v tej poslednji je še tičal nož, ki ima 25 cm dolgo rezilo.

Marija Tommasini je stanovala v ulici Scorzeria št. 4 se svojim stricem Angelom Tommasini in svojim bratrancom Ivanom Cesaroto.

Nje stric je bil do pred kratkim v službi kakor težak pri trdki Xydias. Pri stricu je pa bil nastanjen tudi neki Julij Vasquez, doma iz Aquile v Italiji, s katerim jo bila Marija zaročena.

Se prej je pa imela Marija ljubavno razmerje z nekim Karolom Negri, gostilniškim natakarjem, doma iz Benetk. Z Negrijem je Marija imela pred dvema leti otroka, dečka, ki ga je dala v neko sirotišnico v Vidmu. Ker ni hotel Negri nič vedeti o tem, da bi skrbel za otroka, ni hotela ona nadaljevati ljubavnega razmerja z njim.

Ker je našla v osebi Vasqueza mladeniča, ki je bil pripravljen peljati jo pred oltar vzlic temu, da je imela otroka z Negrijem se ga je ona oprijela. Negri jo je pa vedno zalezoval. Tako tudi predsinocnjim, ko je šla ona z Vasquezom v kinematograf „Reclame“ v ulici della Barriera vecchia, je prišel Negri za njo, in se vsedel poleg nje. Ko sta šla po predstavi ona in Vasquez iz gostilne „Ai due leoni“ v ulici Scorzeria na pivo, je bil Negri tudi tja prišel za njima.

Pred par meseci ji je Negri nekoč rekel (ona je bila to povedala bratranču Cesaroto, ki je včeraj to ponovil našemu poročevalcu): „Stvar bo končala tako, da bodo nesli tebe v mrtvašnico, mene pa v zapor!“

Pred štirimi meseci je Negri grozil Mariji v veži hiše št. 4 v ulici Scorzeria z revolverjem, a tedaj je bil posegel vmes ravno Cesaroto.

Iz vsega tega se sodi, da je Marijo Tommasini umoril Negri in vsled tega ga policija išče.

On je namreč vedel, kje Marija služi. Šel jo je čakati včeraj v jutro v vežo hiše št. 11 v ulici Ruggero Manna. Ko je ona prišla tja, jo je morda zopet skušal pregovoriti, da bi zopet stopila z njim v ljubavno razmerje. Ker pa ni hotela ona o tem nič slišati, jo je zabodel z nožem.

Morda jo je pa tudi čakal skrit v veži, šel za njo po stopnicah in je potem zabodel. O tem se ne more vedeti, ker ga sploh nihče ni videl, vratarica je bila namreč tedaj v svojem stanovanju v V. nadstropju.

Od gospe Sterle smo zvedeli, da ji je Marija Tommasini pravila, da je zaročena z nekim Alojzjem. Ta Alojzij je bil — kakor je ona pripovedovala — do zadnjih dni v Milanu, a ima priti ravno danes — 8. septembra — v Trst. Marija da je komaj pričakovala njegovega prihoda, ker ji je obljubil, da ji prinese v dar lepo suknjo.

Vasquez ni o tem Alojziju vedel ničesar, pač pa je vedel o tem bratranec pokojnice Ivan Cesaroto.

Morilca Karla Negri so vjeli v Červinjanu ob 2-14 pop. Stopil je z vlaka, s katerim se je pripeljal iz Trsta in se je podal v neko gostilno, kjer je obedoval.

Ko je izstopil iz lokala, ga je tam pridodeljeni policijski kancelist Rebber aretiriral. — Malo poprej je bila tja došla brzozavka tukajšnje policije, ki je naznanjevala zločin, beg zločinca in njegov popis.

V Červinjanu je Negri vse tajil. Žendarmi so ga vklejenega spremili po železnici nazaj v Trst, kamor je prišel ob 7-20 zvečer. — Peljali so ga takoj pred policijskega konceptista g. Modriča.

Negri je imel svežo rezno rano na levi roki. Na tozadevno vprašanje je odgovoril, da se je sam porezal z žepnim nožem. — Hlače, ki jih je imel na sebi, so bile na raznih krajih umazane s krvjo. Uradnik mu je predložil vse okoliščine, ki govorijo proti njemu: slammik, najden v njegovem stanovanju, ki je bil umazan s krvjo; umivalnik, poln okrvavljenе vode; s krvjo umazano brisačo itd.

Negri je še vedno trdovratno tajil; ali slednjič, ko je uradnik z raznimi vprašanji vedno bolj nanj pritiskal, je priznal vse.

Rekel je, da je bil smrtno zaljubljen v Tommasinijevo, in da ko je videl združeno z drugim, da mu je vzklopela kri in da potem ni vedel več, kaj je storil.

Potem ko so morilca zaslili na zapisnik, so ga vklelili (z isto verigo, ki je služila za Fodrassperga) in v spremstvu dveh agentov odvedli v preiskovalni zapor ulice Tigor.

Tržaška mala kronika.

Tržaški apaši. — V gostilni „Ai tre soci“ Dominika Cedolin v šetališču Ippodromo so se predsinocnjem nahajali trije možje, ki so popivali in kvartali. Krčmar je medtem lepo zaspal na stolu. Ko se je srečno zbudil, je bilo že pozno v noč, plin je bil ugašen in pivcev ni bilo več. Zalostna misel je prešinila še zaspane možgane krčmarjeve; pogledal je na prodajalno mizo in res, predal je bil ulomljen in 300 K — fuč! Podal je ovadbo na svetojakobski komisarijatu, kateremu se je posrečilo uloviti ono trojico. Isti so: 48-letni kočijaž Angelo Stambach, 35-letni kočijaž Emilij Korošic in 39-letni mizar Anton Škerlj. Vsi trije zanjajo tatvino.

Aretacija na ladiji. Anton Bečić, star 43 let, iz Umaga, kurjač na parniku Avstro-Amerikane „Oceania“ je bil aretirán, ker je svojemu tovarišu ukradel 100 kron.

Loterijske številke, izžrebane dne 7. septembra:

Brno	14	84	15	70	74
Inomost	71	57	37	60	47

Koledar in vreme. Danes: Rojstvo Marije Dev. (Mali Šmaren). — Jutri: Korbinjan šk.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 23° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno. — Zmerni vetrovi. Temperatura mila. Semtertja megla.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Trst“. V nedeljo ob 11. uri bo v prostorih NDO odborova seja. Jutri v petek ob 8. in pol pevka vaja. Pevske vaje so vsaki tork in petek. Ob ponedeljk in sredah tamburaške vaje. Novi pevci in pevke dobrodošli. Gg. izvršujoči člani so naprošeni, da se udeležujejo vaj polnoštevilno.

Akad. fer. dr. „Balkan“ otvori danes dne 8. sep. javno ljud. knjižnico v Trebčah. Vabi se uljudno vrle Trebence, da pridejo ob 4. uri pop. v „Gospodarsko društvo“, kjer se vrši predavanje „O pomenu ljudskih knjižnic“.

Izredna seja centralnega odbora NDO in obenem veselilnega odseka se vrši v petek, dne 9. t. m. ob 7. uri in pol v društvenih prostorih NDO ul. Lavatoio št. 1. Te seje naj se udeležijo tudi vsi oni tovariši, ki so dne 4. septembra sodelovali pri blagajnah itd. Prosimo točne in polnoštevilne udeležbe. Za odbor: preds.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. — Sinoči je pričelo gostovanje slavne sicilijanske umetnice Mimi Aguglia (ki je sicer govorila toskanski) z igrokazom „Zaza“, znanim našemu občinstvu tudi iz lanske sezone slov. gledališča. Občudovanja vredna je bila umetnica, zlasti tedaj, ko je bila res — Mimi Aguglia — v verističnem podajanju quasisicilijanskega naravnega deteta. Umetnica se visoko dviga nad svojim entourage. — Gledališče je bilo polno, zlasti ženskega sveta, ki je umetnici na ljubo z nežensko potrpežljivostjo prenašal dolge, dolge pavze. — Danes se „Zaza“ ponovi. — Kakor nam naznanja vodstvo gledališča, se je Mimi Aguglia dogovorila za gostovanjski nastop v kralj. deželnem gledališču v Zagrebu.

DAROVI.

— G. Mihael Bizjak je daroval K 5 — za novo šolsko poslopje v Trstu in K 5 —

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnice

Sprejme razcarinjaje kakoršnegashodi blaga iz mitnic, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo tvrdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu. PRODAJA NA DROBNO CENE BREZ KONKURENCE.

MIRODILNICA**Gius. Macorin, Trst**

Piazza Carlo Goldoni 6.

Zaloga barv, povlakov, olja, čopičev

Prah za skisano vino.

Specijaliteta: prašek za odebellenje živali; fluid za okreptanje.

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo — Navadno pohištvo. Cene zmerno.

Bogata izbira izbira popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemne in kadilne dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIJALITETA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez**vsake bolečine****Dr. J. Čermák || V. Tuscher**

zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik

TRST

ulice dell. Caserma št. 13, II. n.

Jakob Tedeschi Trst

ulice dell' I. stituto št. 17

I. n. — Svetilke, aparati za plin. Plačilo na obroke.

40 do 50% plina se prihrani. 1415

GOSTILNA N. D. O.

ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIČ je popolnoma na novo preurejena

in po najmodernejšem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila.

Gostilna je otvorenja vsako soboto in nedeljo do 1. ure popoldne.

Český hostinec v Terstu**Alla Meridionale****Češka gostilna v Trstu****UNIFORME**

za enoletne prostovoljce

izdeluje elegantno in solidno takoj po meri in ceno

Jakob Rupp Trst

polkov krojač, velika vojašnica.

Svoji k svojim! Odlikov. krojačnica Svoji k svojim!

Avgust Stular

TRST - Via delle Poste šte. 12, I. nad. - TRST

(ZRAVEN GLAVNE POŠTE)

IZVRŠUJE VSAKOVRSNE OBLEKE

najnovejše mode (od 50 K naprej)

in vsakov. uniforme. - Naróče se izvršijo točno. - Delo solidno.

Na Opčinah!

Prodaja vsakovrstne mrtvaške predmete: krste, vence, voščene sveče itd. itd.

Ima zastopstvo Novega Pogrebnege Podjetja iz Trsta, Corso 49

Sprejema naročila pogrebov itd. itd.

JOSIP MRZEK, Opčine št. 170.

za dijaško podporno društvo v Trstu. Denar hrani uprava.

— Za moško podružnico družbe sv. CM je daroval N. N. K 10.—. — Denar hrani uprava.

— O priliki domače zabave med gosti nabrala g. Srečka Pertotova na Proseku K 15.— za moško podružnico sv. Cirila in Metoda.

— Peter Medvešek v Sv. Križu je nabral o priliki pogreba g.č Marije Valič K 18.88 za žensko podružnico sv. CM. — Za novo Ciril-Met. šolo v Trstu nabrali na Vrhnikih kron 16.—. — Te svote hrani uprava.

Vesti iz Goriške.

x Bombig — okrajni glavar? Glavar Attems se mudi na dopustu, nadomešča ga višji komisar Gasser, ki pa je menda na glavarstvu le tako pro forma.

Pravi okrajni glavar je bil te dni Bombig, ki je bil dan za dnem v dotičnih uradih in ki je tudi narekoval Gasserju prepoved kolesarske slavnosti. Prekupčevalec s krompirjem in s standreškimi šporglji, zavarovalni agent, pa obenem „okrajni glavar“ Bombig — slava goriškemu okr. glavarstvu!

x Mesarji v Gorici se ne morejo pritoževati. Cene mesu zvišajo, kečar in za koliko se jim ravno zljubi. V drugih mestih jih drže dotični magistrati na uzi. Tako n. pr. določa magistrat v Gradcu od meseca do meseca dotične cene in gorje mesarjem, ki bi jih samovoljno prekoračili. Odvzamejo mu licenco kar na kratko. Ta sistem je vpeljan tudi po drugih mestih, v Gorici seveda za kaj takega nimajo smisla!

Akad. fer. društvo „Adrija“ v Gorici ima v ponedeljek, dne 12. septembra ob 4. uri popoldne v prostorih hotela „Zlati jelen“ svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Samostalni predlogi. 4. Slučajnosti.

Odbor „Adrije“.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici (podruž. Glasbene Matice v Ljubljani) naznanja, da se prične šolsko leto z dnem 26. sept. t. l.

Vpisovanje za učence vrši se od 15. in traja do 22. t. m. vsak dan od 10—12 ure dopoldne in od 2—3 ure popoldne v prostorih ulica sv. Ivana št. 7. I. nadstr. Mesecina za učenca znaša K 3, za dva učenca iste družine K 5, za tri K 6. Vpisnine plačati je K 1. Učnine za izreden pouk po dogovoru.

Poučuje se gosli, glasovir, petje in glasbena teorija. Vabimo stariše in njihove namestnike, da prijavijo učence za gotovo v gorenjem roku, ker se pri poznejših prijavah ne bo moglo pri določitvi urnika več ozirati v toliko meri na želje posamičnikov.

Zabavni večer dijaškega pevskega kvarteta v Koprivi je vspel povoljno. Udeležba iz bližnjih krajev bi bila lahko večja, čemur pa je bilo krivo slabo vreme. Pohvaliti pa moramo zavedne Koprivce, ki so bili zastopani v častnem številu in s tem pokazali zanimanje za družbo sv. Cirila in Metoda.

— Čistega dobička je bilo 35 kron, katere smo poslali vodstvu kakor prispevek za obrambeni sklad.

Dijaški pevski kvartet.

x Prepovedan izlet „Club ciclistica popolare“. To laško društvo je hotelo napraviti v soboto izlet v Feltre v Italiji. Ko so sedeli kolesarji v kavarni „Commercio“ pripravljeni za odhod, je prišel med nje policijski stražnik ter jim dostavil odlok s prepovedjo izleta ter jih povabil na policijo. Tam so vse zapisali ter jim rekli, da, če pojdejo v Italijo, bo društvo razpuščeno. Baje pa so nekateri vendar šli vseeno v blaženo kraljestvo.

x Štrajk v hilarijanski tiskarni poravnani! Ker je magistrat dal zapreti hilarijansko tiskarno jej ni preostajalo drugega kot da se je poravnala s tiskarskim osebjem. V torek so šli tiskarji zopet na delo in tako bodeta zopet izhajala lista „Eco“ in „Popolo“, ki sta bila skozi teden dni zaustavljena izdajanje.

x Hladna jesen je nastopila letos predčasno. Zjutraj in zvečer pa je naravnost mrzlo vreme.

x Protestni shod, ki so ga Lahi določili za v torek, je bil vsled prepovedi kolesarske slavnosti zadnji trenotek odpuvedan. Radi vladine prepovedi vlada med Slovenci veliko razburjenje.

Splošno mnenje je, da skličejo Slovenci protestni shod proti prepovedi okrajnega glavarstva. Kolesarsko društvo „Gorica“ ima vsled tega občutno škodo. Imelo je razne stroške, popravilo je Velodrom itd. Nekateri dirkači so že prišli, drugim se je brzojavno naznanila prepoved. Vstopnic je bilo že prodanih precejšnje število. Kdor vrne vstopnico, dobi denar nazaj; pa jo tudi lahko pridrži, ker napovedana dirka in slavnost se bo vršila če ne letos pa prihodnje leto.

Druge slovenske dežele

Iz Velikovca. Ustanovni občni zbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Met. v Velikovcu na Koroškem se ne vrši dne 11. t. m., kakor je bilo naznanjeno v zadnji

številki „Slov. Branika“, ampak v nedeljo 18. sept. Opozarjamo na to že sedaj vse bližnje in daljne Slovence! — Natančneje poročilo sledi.

Na deški meščanski šoli v Postojni se prične letošnje šolsko leto dne 16. sept., a vpisovanje se bo vršilo od 13.—15. sept. t. l. V I. razred meščanske šole se sprejemajo tisti učenci, ki so dovršili 5. šolsko leto na kakšni ljudski šoli.

Slovenske roditelje opozarjamo na to edino slovensko meščansko šolo.

Književnost in umetnost

Dnevnik „Edinost“ v Trstu je založil naslednje knjige:

1. „Vohun“. Spisal I. F. Cooper. Cena K 1.60.

2. „Tri povesti grofa Leva Tolstega“. Cena 80 st.

3. „Kazaki“. Spisal L. N. Tolstoj. Poslovenil Josip Knaflič. — Cena K 1.60.

4. „Prva ljubezen“. Spisal Ivan Sjer-gijejevič Turgenjev. Poslovenil dr. Gustav Gregorin. — Cena K 1.

5. „Poljub“. Povest iz gorskega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světa. Poslov. F. P. — Cena 80 st.

6. „Beseda o slovanskem obrednem jeziku pri katol. Jugoslovanih. (Malo odgovora na škofa Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slov. ljudstvu). — Cena 30 stot. — Čisti dobiček te knjižice je namenjen zgradbi novega poslopja slovenske šole pri Sv. Jakobu v Trstu.

7. „Igralec“. Roman. Iz spominov mladosti. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Posl. R. K. — Cena K 1.60.

8. „Jurkica Agičeva“. Spisal Ks. Šandor Gjaljski. Prevel Fr. Orel. — Cena K 2.

Vse te knjige se dobivajo v tiskarni „Edinost“, v „Slovenski knjigarni“ Josipa Gorenjca v Trstu in po vseh knjigarnah po Slovenskem po povzetju ali proti naprej poslanemu znesku. Pošt. posamezne knjige 20 st. več.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj lns. oddelku.

Ljudska kuhinja se prod. Naslov: via San Zenone št. 8. Cena 700 kron. Vzrok oohod. Sv. Jakob na hribu. 1486

Učenca nekoliko izurjenega sprejme takoj trgovina jestvin. Pisati pod „JUPITER“ pošta Barriera.

Piacista sprejme v službo takoj fotograf Jerkič, Trst, Poste 10. 1487

Prostora 500 sežnjev, nad Rojanom, ulica Commerciale (pri postaji električne železnice na Opčine), se prod. po ugodni ceni. — Kremser, Acquedotto 8. 1487

Zgubil se je po cesti iz Trebš v Sežano in na Opčine zlat medaljon s sliko. Dobra najdenina poštemu najditelju, ako prinese zgubljen v upravo Edinosti. 1485

Prodaja se dvokolesni voziček skoro nov. Via Massimiliana 11. — Jakob Ericogij trgovec. 1483

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem oddeljal pri v ulici S. Cilino št. 1096 razprodajo pristnega Dornberškega vina lastnega pridelka, katero je samo iz moje dobroznane kleti, pristen domači pridelan za katerega jamčim vsakomur. Stefan Kaučič, posestnik Brdo, Dornberg. 1452

V najem se išče gostilna z zemljiščem, blizu Vipave ali Ajdovščine. Ponudbe z pogoji pod „GOSTILNA“ na Inzeratni odd. Edinosti. 1421

Mlada babica z dežele, katere je že eno leto prakticirala išče službo pri kakšni stari babici v Trstu kot pomagalka. Pisemno ponudbe z pogoji pod „MLADA BABICA“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 1417

Nabrežinske delav. zadruga iščejo skladiščnika-prodavnega društva v Nabrežini. — Zahteva se znanje slovenskega in italijanskega jezika in umevanje uprave konsumnih zadrug. Ponudbe z dosedanjimi spričevali z navedbo plače in kaveje je poslati do 8. septembra 1910 Vodstvu „Nabrežinskih delavskih zadrug“.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari

Daja nasvete in informacije o vsem kar se tiče novčenja in voj. službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto prošnje vojsk. značaja — oproščenje od vaj in kontrolnih shodov, enoletno prostovoljstvo, ženitbe, dosežanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe vprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred oblastnjami. — Posreduje v najtežavnejših slučajih. — Reševanje hitro in točno. — **Uradne ure:** Ob delavnikih od 9. do 12. predp. in od 4. do 7. popol. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. opolud.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari, koncesionirana od c. kr. nameštništva

Zasebni dekliški licej

trgovski kurz, gospodinjska ljudska šola šolske sester v Trstu. Via Pasquale Besenghi številka 14

Izborna lega, krasen razgled na Adrijo, park in igrališče, moderno opremljeno poslopje: električna razsvetljava, kopališče, telovadnica. Učni jezik nemški, poleg tega francozsko, angleško, italijansko in kurza za slovenščino. — Letna penzija 600 K; šolnina: za licej 160 K, za trgovski kurz 100 K, za gospodinjsko šolo 200 K, za ljudsko šolo 100 K. — S prihodnjim šolskim letom se otvorijo prvih pet licejalnih razredov.

Na zahtevo se dopošljejo prospekti.

Na zahtevo se dopošljejo prospekti.

Lepa prilika! V najem se odda takoj prodajalna jestvin z vso pravo, pod jako ugodnimi pogoji v Gorici. Natančneje ocdatke se poizve: Kapucinska ulica št. 1, v trafik. 1479

Odvetniška pisarna dra. Gregorin in dra. Slavika išče pisarniškega vajenca.

Prodaja se po niski ceni hiša z 2 nadstropji 8 prostorov in klet, 200 kvad. m. zemlje. Pri hiši pitna voda. Lep prostor za gostilno ali prodajalno jestvin. Za obvestitev obrniti se je na Antona Kreševič, sv. M. M. zgornja št. 10.

Italijanski, hrvatski podučuje: hitro in praktično izvežbani učitelji omenjenih jezikov. Informacije v Inzeratnem oddelku Edinosti. 900

Odda se meblenovna soba v ulici Ruggero Manna 11, pritličje, levo. 850

LASTNA HIŠA Telefon št. 262

Največje narodno spedijsko podjetje na Kranjskem

JOSIP SKERLJ
Ljubljana, Dunajska cesta 29 (ex Bavar. dvor)
se priporoča za vsa v spedijsko stroko spadajoča naročila, **katera izvrši točno in solidna po najnižjih cenah.**

Prodajalna slanine: In: delikates z buffetom

Alojzij Kranjc, Trst
ulica Sanitá 22 (vogal ulice S. Giorgio 5)
Pivo Dreher, uležano in Kaiserjevo. Španska vina iz The Continental Bodega Company. — Dezertna vina bela in rdeča iz kleti princa Lichtensteina v Feldsburgu in grofa Lantierija v Vipavi. Vsaki dan kuhana gnjat, stanjeleka gnjat in raznovrstne slanine. Sveže surovo maslo iz planin in izbran sir.

Antonio Spanghero
DEKORATIVNI SLIKAR
Naslednik tvrde DELALNICA: DOMENICO DELISE. Via Madonnina 7
Telefon 160 Trst Telefon 160.
VELIKA ZALOGA. — Papir za tapetiranje najboljših tovarn.
Prevzame vsakovrstna stavbena dela in dekoracije za sobe. — **SPECIALITETA:** Imitacije lesa in marmorja, izložne table.

Trgovina Jakob Bambič v Trstu
ulica Giulia št. 11 poznana od Slovencev v okolici in na deželi.

Zaloga vsakovrstn. blaga
za vsako gospodinjno na debelo in drobno. Zaloga otrobov, koruze in moke ter različnih jestvin. — Se priporoča udani **JAKOB BAMBIČ**

Zrebanje se vrši neprekinjeno dne 8. oktobra 1910 ob 8. zveč.

loterije podp. društva c. k. policijskih uradnikov

Srečka stane 1 K in njih udov in sirot Srečka stane 1 K
I. glavni dobiček 30.000 kron
Dunaj, Schottenring 11 (policijska direkcija) Srečke je dobiti v vseh menjalnicah, loterijah in trafikah.

Prodajo se

vsled porušenja neke velike palače raznovrstna vrata, okna, stopnice, ograje izložbe, tramovi, deske in drugo.

CENE ZMERNE. — Poprašati Via Acquedotto 32, Stavbinsko podjetje.

„Slavija“

vzaj. zavarov. banka v Pragi
Rezer. fondi K 48,812.797.—
Izplačane odškodnine in kapitalije K 109,356.860.—

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slov.-narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Glavni zastopnik v Trstu
V. CEGNAR, ul. Caserma 12, I.

Mihael Pernarčič Trst, ulica Romagosa 16, stavljeni in umetniški mizar, izvršuje vsakovrstne specialtete za notranje in zunanje uredbe v stanovanjih, pisarnah itd. Cene zelo zmerne. Priporoča se vsem Slovanom. 755

Obrtno-umetni zavod za izdelovanje lesa
Marino Pečenko & Co.
DELAVNICA:
Trst, via della Tesa, 31.
ZALOGA POHIŠTVA:
via Madonnina št. 12.
Velika izbora spalnih sob, od kron 250 do 300 in 360 ter posameznega pohištva. — Cene zmerne. — Ceniki na zahtevo.